

Τα ερεθίσματα που δέχεται ο παιδικός εγκέφαλος και η διαχείρησή τους (Σπύρος Δρόσος, γυμναστής)

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2fwZzgd>]

Η απόρριψη των συχνών ερεθισμάτων από τον “κατάλογο” αυτών στα οποία θα διαλέξουμε να δώσουμε προσοχή βρίσκει την απόλυτη εφαρμογή της στην περίπτωση του ...ονόματός μας! Συμβαίνει, λοιπόν, συχνά, ειδικά τις τελευταίες ώρες των μαθημάτων, που το κουρασμένο παιδικό μυαλό απορρίπτει όλο και

“να και με αγιώτη!”)

Εκεί

είναι που επιστρατεύω τον ...Πελοπίδα! Μόλις φωνάξω αυτό το σπάνιο όνομα (προσωπικά, δεν έχω γνωρίσει ποτέ κάποιον που να το έχει), το παιδί γυρίζει

αμέσως το κεφάλι του προς εμένα, οποιοδήποτε κι αν είναι το όνομά του, γιατί θέλει να δει ποιος είναι ο Πελοπίδας. Ίσως αυτό να σας φαίνεται απίστευτο, αλλά, για τους λόγους που αναφέραμε, είναι απόλυτα αποτελεσματικό (μπορείτε να το δοκιμάσετε κι εσείς)!

Για να γυρίσουμε, όμως, στο θέμα των ερεθισμάτων που ή επεξεργάζεται ή αποθηκεύει ανεπεξέργαστα ο εγκέφαλος, πρέπει να επισημάνουμε τα ακόλουθα.

1) Το ποσοστό των ερεθισμάτων που μπορεί να επεξεργαστεί ένας εγκέφαλος εξαρτάται από το πόσο “κουρασμένος” είναι, κάτι που έχει να κάνει με το πόσα ερεθίσματα έχει επεξεργαστεί ήδη στη διάρκεια της ημέρας, καθώς και από την ικανότητα επεξεργασίας που έχει από κατασκευής και από εξάσκηση (το σκάκι βοηθά πολύ σ’ αυτό το δεύτερο και, τώρα τελευταία, δεν παίζω τόσο καλά - γεράματα!).

2) Τα παραπάνω, καθώς και αυτά που θ’ ακολουθήσουν, δεν αφορούν ακραίες περιπτώσεις (Δ.Ε.Π.Υ.), που χρήζουν ειδικής βοήθειας.

3) Οι μη επεξεργασμένες πληροφορίες αποθηκεύονται μεν, αλλά, λόγω της μη συνειδητής επεξεργασίας τους, δεν συνδέονται λογικά με ένα ευρύτερο σύνολο πληροφοριών (μην ξεχνάμε ότι η λογική προϋποθέτει τη συνείδηση), με αποτέλεσμα να ανασύρονται για χρήση σε άσχετα θέματα με τα οποία δεν τα συνδέει σχεδόν τίποτα. Για παράδειγμα, όταν ρώτησα παιδιά της έκτης δημοτικού να μου πουν “γιατί το νερό λέμε ότι είναι καλός αγωγός της θερμότητας, που το βλέπουμε αυτό;”, πήρα απαντήσεις του τύπου “γιατί το 70% του σώματός μας είναι νερό” (κάτι που θα ταίριαζε σαν απάντηση στο ερώτημα “γιατί είναι σημαντικό το νερό για την υγεία μας;”) και “γιατί χωρίς νερό δεν μπορούμε να ζήσουμε” (κάτι που θα ταίριαζε σαν απάντηση στο ερώτημα “γιατί πρέπει να κάνουμε σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων;”), απαντήσεις, δηλαδή, που καμία λογική σχέση δεν είχαν με το ερώτημα, εκτός από το γεγονός ότι αναφέρονταν στο νερό.

Με άλλα λόγια, οι ανεπεξέργαστες πληροφορίες δεν είναι λειτουργικές, αφού βρίσκονται μέσα στο μυαλό μας “ως πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερριμμένοι”. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους αποτυχίας της λεγόμενης υπνοπαιδείας (ο άλλος είναι ότι, πολλές φορές, ο εκπαιδευόμενος μετέβαινε από ελαφρύ σε ...βαρύ ύπνο!).

4) Το “αντίδοτο” στα παραπάνω είναι η βιωματική μάθηση, που βασίζεται στο γεγονός ότι μία γνώση είναι τόσο πιο λειτουργική, όσο με πιο πολλά άλλα ερεθίσματα σχετίζεται. Εδώ πρέπει να διευκρινίσουμε ότι οτιδήποτε μάθουμε συνδέεται αυτόματα με τα ερεθίσματα που δεχόμαστε την ώρα που το μαθαίνουμε,

όπως ήχοι, εικόνες, μυρωδιές, ακόμα και η στάση του σώματος. Έτσι, είναι ευκολότερο ν' ανασυρθεί όταν υπάρχει ένα ή περισσότερα απ' αυτά τα ερεθίσματα. Κλασικό παράδειγμα, το παιδάκι που έχει μάθει το ποίημά του κουνώντας ρυθμικά το σώμα του μπρος-πίσω και το ξεχνά όταν του ζητάμε να σταματήσει να κουνιέται! Αυτό το έλεγα και στα παιδιά μου, όταν διάβαζαν για τις εξετάσεις, ώστε να μην διαβάζουν π.χ. ξαπλωτά και με συνοδεία μουσικής, αφού οι συνθήκες εξέτασης θα ήταν -φυσικά- πολύ διαφορετικές. Αυτός είναι και ο λόγος της εκπαίδευσης σε συνθήκες προσομοίωσης, π.χ. πτήσεων, πριν από την εκπαίδευση σε πραγματικές συνθήκες.

5) Κλείνω με την επισήμανση ότι, σύμφωνα με τις συμβουλές των γιατρών, η ενασχόληση με την κάθε είδους οθόνη, ώστε να διατηρήσουμε το μυαλό μας στη ...θέση του, δεν πρέπει να υπερβαίνει τη μία με μιάμιση ώρα ημερησίως (δεν χαρακτηρίζαν άδικα οι παλιοί την τηλεόραση "χαζοκούτι").

Αν σκεφτούμε ότι, σύμφωνα με σχετικές έρευνες, τα ελληνόπουλα βρίσκονται μπροστά σε οθόνη πάνω από τέσσερις με πέντε ώρες ημερησίως, νομίζω ότι είναι μεγάλη απαίτηση από μέρους μας να μπορούν να προσέξουν και στο μάθημά μας!

Η ευθύνη, λοιπόν, ανήκει στους γονείς που, χωρίς να συνειδητοποιούν πολλές φορές το κακό που κάνουν, αφήνουν τα παιδιά τους χωρίς έλεγχο μπροστά στην κάθε είδους οθόνη. Δυστυχώς, η επικράτηση των έξυπνων κινητών (smartphones), που ουσιαστικά αποτελούν μίνι υπολογιστές, και η δυνατότητα σύνδεσής τους στο διαδίκτυο, καθιστά την εφαρμογή αυτού του ελέγχου από πολύ δύσκολη ως αδύνατη.

Ελπίζω όλα τα παραπάνω να βοηθήσουν συναδέλφους και γονείς στον καθημερινό αγώνα που δίνουν για τη μόρφωση της νέας γενιάς, που γίνεται κάτω από όλο και πιο δύσκολες συνθήκες.

Ελπίζω ακόμα, να έγινε σαφές ότι είναι άδικο να στρεφόμεστε εναντίον αυτής της γενιάς με σχόλια του τύπου "Εμείς, μπορεί να' μασταν ξυπόλητα, αλλά μάθαμε γράμματα, γιατί ακούγαμε αυτά που μας έλεγε ο δάσκαλος σαν ευαγγέλιο. Τα σημερινά παιδιά τα έχουν όλα και δεν κάθονται να μάθουν ούτε πόσο κάνει ένα κι ένα!".

Οι νέες συνθήκες απαιτούν και νέες μεθόδους. Καλό κουράγιο, λοιπόν, σε όλους μας!